

բ. ռիսկերի մշտադիտարկման համակարգի նկարագրությունը, այդ թվում՝ վաղ ահազանգման մեխանիզմների վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը կնախագծուշացնի ռիսկի աճի մասին,

գ. ռիսկերի դասակարգում,

դ. ռիսկի կառավարման համարժեք արձագանքների կամ հսկողության միջոցների ցանկ:

3) նախքան հաշվեքննության իրականացման վերաբերյալ որոշման կայացումը ռիսկերի գնահատում,

4) ռիսկերի կառավարման համակարգի պարբերաբար վերանայում:

4. ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

9. Պատշաճ մշակված և համակարգված հաշվեքննությունների պլանավորման գործընթացը երաշխավորում է Հաշվեքննիչ պալատի ռեսուրսների ամենաարդյունավետ օգտագործումը:

10. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեության ծրագիրը կազմելիս պետք է գնահատի, թե արդյոք առկա են բավարար ռեսուրսներ՝ իրականացնելու տվյալ քանակի հաշվեքննությունները որակի ցանկալի մակարդակով: Այդ նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է առաջնահերթությունների որոշման համակարգի առկայությունը, որը հաշվի կառնի որակի պահպանման անհրաժեշտությունը:

11. Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաշվեքննությունների իրականացումը բաժանվում է երկու լայն խմբի՝

1) հաշվեքննություններ, որոնք անհրաժեշտ է իրականացնել՝ ելնելով օրենսդրական պահանջներից, ստանձնած միջազգային պարտավորություններից,

2) հաշվեքննություններ, որոնց իրականացումը կախված է Հաշվեքննիչ պալատի հայեցողությունից:

12. Պարտադիր կատարման ենթակա ծրագրային կետերն Հաշվեքննիչ պալատը պետք է իրականացնի առավելագույն ծախսային և նպատակային արդյունավետությամբ՝ առավելագույնի հասցնելու համար հայեցողական ծրագրային կետերի կատարման համար հասանելի ռեսուրսները:

13. Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաշվեքննություն իրականացնելու համար հայեցողական որոշում կայացնելիս պետք է առկա լինեն քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք կերաշխավորեն, որ այդ հաշվեքննությունները կիրականացվեն միայն այն դեպքում, երբ Հաշվեքննիչ պալատը՝

1) կոմպետենտ է հաշվեքննության իրականացման հարցում և ունի անհրաժեշտ կարողություններ, այդ թվում՝ ժամանակ և ռեսուրսներ,

2) կարող է հաշվեքննությունն իրականացնելիս ամբողջությամբ բավարարել էթիկայի պահանջները,

3) գնահատել է հաշվեքննության որակի ռիսկը և այն ցածր է:

14. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է պարբերաբար վերանայի իր գործունեության ծրագրի կազմման համար հիմք հանդիսացող ռիսկերի վրա հիմնված մոթոդաբանությունը՝ երաշխավորելու համար, որ այն թույլ է տալիս բացահայտել բարձր ռիսկային ուղղությունները և, հետևաբար, հաշվեքննության այն հնարավոր առաջադրանքները, որոնք կունենան առավելագույն ազդեցության ներուժ:

15. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է մշտադիտարկի հանրային շահը և շահառուների սպասումները և օգտագործի մշտադիտարկման արդյունքները՝ ծրագրային կետերի ընտրության գործընթացում: Մասնավորապես, անհրաժեշտ է հաշվի առնել Ազգային ժողովի և Կառավարության սպասումները, զանգվածային լրատվության միջոցների մշտադիտարկման արդյունքները, հանրության կողմից բարձրացվող հարցերը, ներառյալ՝ Հաշվեքննիչ պալատին ուղղված դիմումները:

16. Երբ ռեսուրսները բավարար չեն և ռիսկեր են ստեղծում հաշվեքննության որակի համար, պետք է առկա լինեն ընթացակարգեր, որոնք կերաշխավորեն, որ ռեսուրսների սահմանափակության խնդրի վրա կիրավորվի Հաշվեքննիչ պալատի ղեկավարության և, ըստ անհրաժեշտության, նաև Ազգային ժողովի և այլ պատկան մարմինների ուշադրությունը:

5. ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

17. Հաշվեքննիչ պալատի հիմնական ռազմավարական նպատակներից է՝ նպաստել հանրային միջոցների կառավարման թափանցիկությանը և հաշվետվողականությանը՝ բարձրորակ հաշվեքննությունների իրականացման արդյունքում կազմված հստակ, հուսալի և օգտակար ընթացիկ եզրակացությունների ներկայացման և հրապարակման միջոցով:

18. Համակարգի գործունեությունը պետք է ապահովի, որ.

1) հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունների հստակությունը երաշխավորվի պարզ շարադրանքով, հաշվեքննության հստակ նպատակների և չափանիշների սահմանմամբ, բացահայտումները, եզրակացությունները և առաջարկությունները հստակորեն նկարագրելով, ինչպես նաև հիմնական տեքստից հեշտությամբ տարանջատվող հիմնական ուղերձները ներկայացնելով,

2) հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունների հուսալիությունը երաշխավորվի մասնագիտական ստանդարտներին բավարարելով, ներառյալ՝ անկախության և անաչառության, ինչպես նաև բացահայտումները և եզրահանգումները բավարար, տեղին և հուսալի հաշվեքննության ապացույցների հիման վրա տրամադրելով,

3) հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունների օգտակարությունը երաշխավորվի շահառուների համար կարևոր հաշվեքննության թեմաներ ընտրելով, արդիական բացահայտումներ ներկայացնելով, հաշվեքննությունների ժամկետներն այնպես պլանավորելով, որպեսզի հնարավոր լինի նպաստել օրենսդրական փոփոխությունների կամ բյուջեի կատարմանը, ծախսային արդյունավետ առաջարկությունների ներկայացմանը:

19. Հաշվեքննության ողջ գործընթացը, այդ թվում՝ հաշվեքննության պլանը, աշխատանքային փաստաթղթերը և հաշվեքննությունն իրականացնող պաշտոնատար անձանց այլ աշխատանքները ենթակա են վերստուգման, որը միտված է երաշխավորելու, որ հաշվեքննությունը համապատասխանում է մասնագիտական ստանդարտներին և իրավական պահանջներին: Հաշվեքննության ընթացքը ըստ պլանի պետք է պարբերաբար մշտադիտարկվի ղեկավարության կողմից:

20. Համակարգում առանցքային դերը վերապահված է հաշվեքննության խմբի և առաջադրանքի ղեկավարներին, որոնք պարտավոր են վերստուգել հաշվեքննողների կողմից իրականացվող հաշվեքննության բոլոր աշխատանքները: Վերստուգման արդյունքները պետք է փաստաթղթավորվեն:

21. Հաշվեքննիչ պալատը սահմանում է, նախքան ընթացիկ եզրակացության հրապարակումը, հաշվեքննության գործընթացին չմասնակցած մասնագետների կողմից հաշվեքննության որակի հսկողության վերստուգման կարգ, որը հանդիսանում է որակի հսկողության համակարգի բաղկացուցիչ մասը: Որակի հսկողության վերստուգման արդյունքում բարձրացված հարցերը պետք է լուծվեն նախքան ընթացիկ եզրակացության հրապարակումը:

22. Հաշվեքննիչ պալատը սահմանում է հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունները հրապարակման լիազորելու ընթացակարգ, որը ենթադրում է ընթացիկ եզրակացությունների նախագծի որակի հսկողության վերստուգում, հաշվեքննության խմբի, առաջադրանքի ղեկավարների, ինչպես նաև հաշվեքննության գործընթացը համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամի կողմից վերստուգումները և ըստ անհրաժեշտության, քննարկումներ Հաշվեքննիչ պալատի այլ մասնագետների հետ:

23. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է ներդնի քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք կխթանեն հաշվեքննությունների բարձր որակը և կապախթանեն կամ կկանխարգելեն ցածր որակը: Դա ներառում է հաշվեքննության մեթոդաբանությունների և ուղեցույցների մշակումը, մասնագիտական դատողությունների պատշաճ կիրառությունը և որակական առաջընթացը խրախուսող միջավայրի ստեղծումը:

24. Հաշվեքննությունների պլանավորման փուլում Հաշվեքննիչ պալատը պետք է դիտարկի տեխնիկական և այլ փորձագետների ներգրավման անհրաժեշտությունը հաշվեքննության այնպիսի հարցերի գծով, որոնց հետ կապված Հաշվեքննիչ պալատն կարող է ունենալ փորձառության պակաս:

25. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է շարունակական քայլեր ձեռնարկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վրա հիմնված համակարգերի ներդրման ուղղությամբ, որոնք թույլ կտան համակարգել հաշվեքննության ապացույցների վերլուծության և փաստաթղթավորման գորխընթացները, կիրառել հաշվեքննության ապացույցների ստացման ստանդարտացված թեստեր և այլն:

26. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է ձգտի բոլոր հաշվեքննություններն իրականացնել Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային ստանդարտների պահպանմամբ հաշվեքննության ողջ ընթացքում: Եթե ստանդարտի որևէ պահանջ չի